

Оролто үгэ

Хүндэтэ уншагшад!

Таанад мүнөө гартаа буряад хэлэндэ оршуулагдаһан Шэнэ Хэлсээн гэжэ нэрэтэй ном барижа байнат. Шэнэ Хэлсээн Хуушан Хэлсээн хоёр сугтаа Нангин Бэшэг гэхэ гү, али Библи гэжэ ном бүрилдүүлнэ. Дэлхэй дээрэ энэ ном бусад номуудһаа үлүү ехээр уншагдаг юм.

Шэнэ Хэлсээн эртэнэй грек хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн хорин долоон номһоо бүридэнэ. Урдань Римэй хаанай орондо ажаһуудаг арадууд хоорондоо эртэнэй грек хэлэн дээрэ бэе бээтэйгээ харилсадаг һэн. Шэнэ Хэлсээн болбол «Һайн Мэдээсэлэй» дүрбэн ном, Элшэнэрэй үйлэ хэрэгүүдэй ном, элшэнэрэй хандалганууд, мүн ерээдүй сагые уридшалан харуулһан Гэршэлгэһэ бүридэдэг. «Һайн Мэдээсэлые» грек хэлэн дээрэ «Евангели» гэжэ нэрлэдэг. Иисус Христос номноһон хургаалаа тон тиигэжэл нэрлэһэн юм. Мүн баһа Матвей, Марк, Лука болон Иоаннай бэшэһэн Шэнэ Хэлсээнэй түрүүшын дүрбэн ном тиигэжэ нэрлэгдэһэн байгаа. Тэдэ номууд соо Иисус Христосой ажамидарал, газар дэлхэй дээрэ ябуулһан ажал, номноһон хургаал, бүтээһэн гайхамшагта үйлэ хэрэгүүд тухайнь, наһанһаа нүгшэһэн, һүүлдэнь амидырһан тухайнь хөөрөгдэнэ.

Иисус Христос тухай Һайн Мэдээсэлэй яажа дэлгэрһэн тухай Элшэнэрэй үйлэ хэрэгүүд гэжэ нэрэтэй ном соо хэлэгдэнэ. Эндэ Христос шажанай һууришажа дэлгэрһэн түрүүшын жэлнүүд хойно хойноһоон удаа дараалан зураглагдана. Тиимэһээ энэ ном түүхын тухай ажахолбогдолтой ном мүн. Элшэнэрэй ашаар Иисус Христос тухай Һайн Мэдээсэлэй бүхы газар дэлхэй дээгүүр хаа хаанагүй таража эхилһэниинь эндэ харуулагдана.

Шэнэ Хэлсээн соо баһа хорин нэгэн хандалганууд гэхэ гү, али бэшэгүүд оролсодог. Тэдэниие Павел, Петр, Иоанн элшэнэр болон

бусадшые хүнүүд Христосой түрэхэһөө хойшо зуун жэлэй туршада бэшэһэн байгаа. Эдэ хандалганууд христос шажантанай хүзэг этигэлэй болон ажамидаралай элдэб янзын асуудалнуудые хүндэнэ, зүблэл болон захяа заабаринуудые үгэнэ.

Гэршэлгэ гэдэг Шэнэ Хэлсээнэй хүүлшын ном уридшалан хэлэһэн удха шэнжэтэй юм. Энэ ном уншахада бэлэн бэшэ. Энэ ном соо хүн түрэлхитэнтэй хамта Бурханай байлсаһан нюуса олон бэлгэ тэмдэгүүдээр элирхэйлэгдэнэ, газар дэлхэйн зоной Бурханай зарга шүүбэридэ орохо тухай, энэ газар дэлхэйн орондо бүри һайн, хэтэ мүнхын «шэнэ огторгой тэнгэри, шэнэ газар дэлхэй» байгуулагдаха тухай хэлэгдэнэ.

Оршуулагдаһан Шэнэ Хэлсээнэй номуудай эхэ бэшэг тухай

Шэнэ Хэлсээн эртэнэй грек хэлэн дээрэ бэшээтэй байгаа. Тэрэ оло дахин гараар буулгажа бэшэгдээ. Тиймэ ушарһаа Шэнэ Хэлсээнэй номуудай грек эхэ бэшэгүүд хоорондоо илгаралтай байдаг. Гэбэшье олон ушарнуудта тэдэ илгаралнууд номой удха ойлгоходо нүлөөлдэггүй, тийгээдшые бусад эртэнэй олон бэшэгүүдтэй зэргэсүүлхэдэ, Шэнэ Хэлсээнэй эхэ бэшэгүүд соо тиймэ илгаралнууд үсөөнөөр дайралдана.

Шэнэ Хэлсээе буряад хэлэн дээрэ оршуулһан тухай

Оршуулгынгаа һайн шанар баталхын, удха үнэн зүбөөр тайлбарилхын тула оршуулгамнай Библиин номуудай оршуулгада хэрэглэгдэдэг хэдэн шалгалтануудые заатагүй гарадаг. Шэнэ Хэлсээе грек хэлэнһээ буряад хэлэн дээрэ оршуулхадаа, оршуулагшад библиин номуудые тайлбарилха дүримүүдые хэрэглээ. Олон янзаар ойлгожо болохо удхын нэгэ тайлбарилгань оршуулгада оруулагдаа, нүгөө тайлбарилгань хуудаһанай доорохи ажаглалтада табигдаа.

Номой түгэсхэлдэ оршуулга соо дурдагдаһан газар дэбисхэрэй зурагууд, мүн шухала ойлгосонуудые тайлбарилһан толи үгтэнэ. Шэнэ Хэлсээ ойлгоходо хүнгэн байхын тула энэ нэмэри мэдээсэлнүүд ном соо оруулагдаба. Үгэнүүдые тайлбарилһан толи Библиин шухала ойлгосонуудые, жэшээлэн нэрлэбэл, Бурханай Эльгээмэл, тоһоор түрхихэ, Нангин Һүлдэ, Бурханай табисуурта, Хүн түрэлтэнэй Хүбүүн, Бурханай Хурьган, Бурханай хаан түрэ, хүзэглэгшэдэй бүлгэм гэхэ мэтые тайлбарилха, мүн номуудай удха ойлгоходо шухала мэдээ үгэхэ зорилготой юм. Библиин үшөө ямар газарта

Оролто үгэ

адли шэнжэ удхатай зарим үгэ, ойлгосонууд дайралданаб гэжэ заажэ үгэнэ.

Шэнэ Хэлсээнэй номууд нэгэдэхи зуунай хоёрдохи хахадта бэшэгдэһэн байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо мянга гаран хэлэнүүд дээрэ оршуулагдаа. Мүнөө буряад хэлэн дээрэ оршуулагдаба. 1909 ондо эхирид-булагадай нютаг хэлэн дээрэ анха түрүүн Матвейн дуулгаһан Һайн Мэдээсэл, 1912 ондо анхан хэблэгдэһэн Маркын дуулгаһан Һайн Мэдээсэл Нангин Бэшэг оршуулгын институт шэнээр хэблэжэ гаргаһан байгаа. Тэрээнһээ гадна шэнээр оршуулагдаһан Маркын дуулгаһан Һайн Мэдээсэл (1996), Иисус – хүүгэдэй нүхэр (1999), Иоаннай дуулгаһан Һайн Мэдээсэл (2003), Хүүгэдэй Библи (2004 ондо) хэблэжэ гаргаа.

Нангин Бэшэг оршуулгын институт Шэнэ Хэлсээе буряад хэлэн дээрэ оршуулжа хүдэлһэн оршуулагшадта, редакторнуудта, мүн энэ оршуулга хэблэхэдэ оролдолго гаргаһан хүнүүдтэ Һайн Һанаагаа элирхэйлнэ, баяр баясхалан хүргэнэ.

Нангин Бэшэг оршуулгын институт